

островъ билъ градътъ Дурацо. Цѣлата областъ отъ Драчъ до Солунъ била въ ржцѣтъ на венециански търговци. Дубровчанитѣ не редко правили голѣми усилия да отклонятъ вносо-износа отъ това пристанище къмъ Дубровникъ. Тѣ използвали умѣло честитѣ политически конфликти между Турция и Венецианската република, за да предизвикатъ затварянето на пристанището Дурацо и по този начинъ да монополизиратъ въ този край търговията съ манифактурни стоки. За да бждатъ фаворизирани въ това отношение отъ турцитѣ, поданицитѣ на малката република на Св. Влахъ били принудени да даватъ постоянно на разнитѣ турски власти (по градоветѣ разположени на пжтя на тѣхната търговия) дарове отъ платове и на първо мѣсто атлази. Въ една подробна смѣтка отъ 1629 г. за изнесени отъ софийски и провадийски търговци кожи за Дубровникъ сж отбелязани на нѣколко пжти дадени по нѣколко метра атлази въ даръ на разни турски кехаи и назъръ-бегове¹⁾.

Флорентийскитѣ атласи, които се внасяли въ българскитѣ земи, продължавали да намиратъ пазаръ до края на 17 в. Въ завещанието на Пиетро ди Нале, търговецъ въ София, презъ 1634 г. е отбелязано, че той е търгувалъ съ венециански платове и флорентийски атлази²⁾. Четиредесетъ години по-късно дубровнишкитѣ посланици, които били затворени отъ турцитѣ въ силистренската крепостъ заради отказа имъ да плащатъ трибута въ увеличенъ размеръ, писали подробно въ Дубровникъ за хода на преговоритѣ. За да склонятъ турцитѣ на отстъпкитѣ, тѣ дали, между другитѣ дарове, и единъ топъ атлази³⁾.

Когато по-късно, къмъ изхода на 17 в., дубровнишкитѣ колонисти сж се изселили отъ Турция, вноса на флорентийски атлази намалялъ за смѣтка на увеличения вносъ на венециански и английски стоки.

Последниятъ сортъ платове и материи, внасяни отъ дубровчанитѣ въ българскитѣ земи, сж т. н. *дамаски* (damaschi). Такива въ Дубровникъ не произвеждали, а се внасяли най-вече отъ италианскитѣ градове. Дубровнишкитѣ източници отбелязватъ, че въ българскитѣ земи били внасяни следнитѣ сортове дамаски: luchesi, messinesi и fiorentini. Презъ 16 вѣкъ най-значителенъ и производителенъ центъръ за дамаски билъ гр. Лука, разположенъ въ провинцията Тоскана, между Флоренция и Пиза. Въ този градъ най-рано било пренесено преработването на коприната. Още въ XI в. тукъ били отворени първитѣ работилници въ Италия за копринени платове. По-късно, къмъ края на срѣднитѣ вѣкове, въ тоя градъ имало вече около 3000 работилници за копринени и други материи. Презъ 16 в. голѣма частъ отъ това производство отивала за източнитѣ пазари. Не по-малко прочути били тѣзи манифактурни стоки въ западна Европа, гдето твърде късно била пренесена този видъ индустрия.

¹⁾ Фактура за разноски на Vincenzo Brattuta. fasc. 36 № 1782.

²⁾ „... ho lasciato in mano di Benedetto Pellegrini pannina Venetiana rasce di diversi colori, e raso fiorentino tanto quanto appare scritto nel mio libro ...“ Test. т. 61 ф. 38 v^o.

³⁾ Писмо отъ 29 юлий 1678 отъ Castel di Silistria на Marino de Nicolo Gozze e Nicolo di Gio Bona, fasc. 48 № 1859.